

Svetko Kobal - 80-letnik

Svetko Kobal je 15. decembra 2001 praznoval svojo 80. obletnico rojstva. Rojen je bil v stari loški družini v Karlovcu 47, kot zadnji otrok Valentina in Marije Kobav. Oče, Rokov Tine, se je kot zidar in soboslikar ukvarjal tudi z rejo kanarčkov in izdeloval modele za »loške kruhke«, ki so bili tudi tradicionalen izdelek prednikov.

Osnovno šolo je Kobal obiskoval v Škofji Loki, nato pa gimnazijo v Ljubljani, kjer je 1941 maturiral. Že leta 1941 se je vključil v OF, bil sekretar mladinske organizacije, proti koncu leta pa postal povezovalni člen med Cankarjevim bataljonom in terenom. V tem svojstvu je

vodil partizane-prostovoljce v Cankarjev bataljon, bil soorganizator akcije na zapore 21. 12. 1941, in udeleženelec borbe na Valterskem Vrhu v Poljanski dolini 27. 12. 1941. Po dražgoški bitki in umiku dela Cankarjevega bataljona v Poljansko dolino je poskrbel za obisk dr. Viktorja Kocjančiča pri ranjenih.

23. 1. 1942 je bil v Kranju aretiran in je nato preživel vso kalvarijo v zaporih v Begunjah, Celovcu, na Dunaju, v KL Auschwitzu, Gusenu in Mauthausnu. Spomladi leta 1944 je pobegnil s prisilnega dela pri Linzu in se ponovno vključil v partizane. Tu je napisal prvo knjižico o Mauthausnu. Nato je bil politični funkcionar v Gorenjskem, Kokrškem in Jeseniško-bohinjskem odredu. Januarja je prešel na Primorsko v IX. korpus in se z njim udeležil borb za osvoboditev Trsta. Po demobilizaciji leta 1948 se je zaposlil na Glavnem odboru Ljudske tehnike, leta 1953 je bil izvoljen v Ljudski odbor v Škofji Loki, in 22. 1. 1954 postal predsednik Skupščine občine Škofja Loka. Takoj se je vključil v delo Muzejskega društva in podprl izdajo Loških razgledov. Na položaju župana je bil skoraj do leta 1959, ko je bil izvoljen za podpredsednika OLO Kranj. V času njegovega županovanja so v Loki potekala obnovitvena dela na obzidju starega mestnega jedra (po zamisli arh. Plečnika), izkopavanja stolpa na Kranciju in dela na vzpostavitvi prometnega vozlišča – avtobusne postaje. Sodeloval je pri pobudah za širitev gospodarske dejavnosti v Loki. Ravno

tako pa so v tem času potekala tudi intenzivna pogajanja s Sekretariatom za notranje zadeve Slovenije o usodi gradu in podjetja Motor. V letu 1958 so ta pogajanja pripeljala do uspešnega konca: zapornike iz gradu so preselili drugam, podjetje Motor pa je prešlo v civilno upravo. Izpolnila se je davna želja Ločanov in Muzejskega društva, da se muzej iz Puštalskega gradu preseli na loški grad. Grajska vrata so se 1. 1. 1959 odprla, na gradu pa je bila 16. 8. 1959 že slavnostna prireditev ob odprtju muzejskih zbirk.

V tem času je bil Kobal izvoljen za poslanca v republiško skupščino. Kot podpredsednik okraja Kranj je vodil tudi Vodno skupnost Gorenjske in okrajno banko. V tem času sta bila v Loki sanirana dva mostova in sicer zgrajen novi most pri Šeširju ter most proti Trati. Leta 1962 je bil Kobal imenovan za podpredsednika Gospodarske zbornice Slovenije, ves čas pa je sodeloval v raznih odborih skupščine. Ko so se začele predpriprave na gospodarsko reformo, je bil 18. junija 1963 imenovan za državnega podsekretarja v Sekretariatu za splošne gospodarske zadeve, ki je prevzel te predpriprave pod vodstvom Borisa Kraigherja. Čeprav je živel v Beogradu, je ves čas vzdrževal zveze z Muzejskim društvom. Zlasti si je prizadeval, da bi se dr. Pavlu Blazniku s preselitvijo iz Celja v Ljubljano omogočilo dokončanje knjige o loškem gospostvu. Kobal se je 16. 4. 1965 vrnil v Ljubljano in bil imenovan za republiškega sekretarja na Sekretariatu za gospodarstvo Slovenije, v katerega so se združili vsi dotedanji gospodarski resorji. V tem času sta vlado vodila Janko Smole in Stane Kavčič. To je bila doba izvajanja gospodarske reforme, uvajanja tržnih kriterijev v poslovanju ter uveljavljanja samostojnosti gospodarskih organizacij. Njegov mandat sekretarja za gospodarstvo je potekel 28. 5. 1969. Že pred tem je bil izvoljen v delegacijo Slovenije v Domu narodov v Zvezno skupščino Jugoslavije. Tam je 21. 5. 1969 prevzel vodenje posebne komisije vseh zborov skupščine za reformo zunanjetrgovinskega in deviznega sistema. Ustavni amandmaji leta 1971 so prinesli bistvene spremembe v odnose v federaciji, povečali so pristojnost republik in pokrajin, zlasti na deviznem in monetarnem področju. Realizacija teh sprememb je potekala po novi zakonodaji, pri katere ustvarjanju je intenzivno sodeloval tudi Kobal. Sprejetje sprememb monetarnega sistema po Zakonu o Narodni banki Jugoslavije in narodnih bank republik ter avtonomnih pokrajin je omogočila ustanovitev Narodne banke Slovenije. 10. 4. 1972 je bil imenovan za prvega guvernerja Narodne banke Slovenije, ki jo je nato vodil do julija 1976. Ta doba je bila značilna za silovite napore, da se odnosi v Jugoslaviji uredijo na demokratičnih temeljih. Po končanem mandatu guvernerja Narodne banke Slovenije je Kobal prevzel odgovorno dolžnost v Družbenem svetu za ekonomsko politiko in gospodarski razvoj Slovenije. Po 46 letih učinkovite delovne dobe se je leta 1990 upokojil.

Kobal je ves čas intenzivno deloval v organih Muzejskega društva, kjer je še danes član nadzornega sveta.